

v rabi mnogo šolskih učbenikov, ki so sestavljeni v tem duhu. Ogorčeno ugovarjamo, da se v teh učbenikih katoličani žalijo v svojih verskih čustvih in izpostavljajo posmehu, da se celo katoliške verske resnice zavijajo in tajijo in se naposled v njih zgodovinska dejstva iz življenja katoliške Cerkve in papeštva ponarejajo in tendenciozno opisujejo, tako da bi učencem zamrzili katoliške verske svetinje. Zato z vso odločnostjo zahtevamo, da se ti učbeniki takoj odstranijo iz šol. Zahtevamo, da se na šolah za katoliške učence nastavljajo le učitelji katoliške vere, saj to zahteva katoliški pouk in načelo enakopravnosti. Katoličane pozivamo, da se poslužujejo svojih pravic, ter naj pri svojih otrocih od šolske vzgoje izločujejo vse, kar ni v skladu s katoliškimi načeli (»Cerkveni glasnik«, 1. septembra).

Naša gospodarska organizacija

—g Zadrudnikom Učit. samopomoči. V septembru 1937 so umrli 3 zadrudniki: Roškar Draga, Tezno pri Mariboru, Špan Anton, Slov. Bistrica, in Marolt Nande, Ljubljana — 431. do 433. smrtni primer. S položnicami, katere ste prejeli v zadnjih dneh septembra t. l., nakažite samski zadrudniki po 16 din, zakonski pari pa po 31 din. — Zaostankov za prejšnje mesece (velike počitnice!) je veliko, ki izkazujejo visoke zneske. Zadrudna uprava je poslala vsem tem zadrudnikom opomine za poravnavo z označenim zneskom in številko smrtnih primerov. Nadeja se, da bodo poravnani vsi ti zaostanki že v prvih dneh meseca oktobra 1937. Prosim! — Vsak zadrudnik dobi s položnico na posebnem listu tiskane registrirane spremembe v naših zadrudnih pravilih, kakor jih je sprejel občni zbor US v Ljubljani, 23. maja 1937. Vlepajte ta listek v zadrudno knjižico!

Učiteljska tiskarna

—t Učitelj brez »ROČNEGA ZAPISNIKA« je ptič brez peruti. Le vzemite ga v roko, pa se boste prepirali, da je res. Cesar koli ne veste — v njem najdete! V njem so navodila za vse in za vsako priliko; za one ki v službo vstopajo, ki že službujejo in ki se odpravljajo v pokoj, pa še mnogokaj, kar mora vsak učitelj vsak dan vedeti. Naročite ga čimprej! Letos bo zaloga skoraj pošla!

—t Vranc-Dolganov: Koncentracijski načrt letnih delovnih enot še ni oddan v tisk, ker čakamo na prednaročnike za določitev naklade. Šole, prijavite naročbe, da omogočite hitro izdajo.

—t Šolske knjižnice se premalo popolnjujejo. Naročite lepe in dobre knjige iz bogate zaloge v Učiteljski tiskarni. Cene knjigam so izdatno znižane.

—t Novakovo: Risanje dobe šole po izdatno znižanih cenah. Naročite to delo že zaradi narodnih motivov, ki jih lahko uporabljate tudi pri ročnih delih.

—t Poštne prosto pošilja Učiteljska tiskarna vse šolske potrebščine upravam šol in šolskim odborom. Poslužite se te ugodnosti.

—t Zastoj ne, pač pa s 15% popustom dobte zadrudniki »Učiteljske tiskarne« blago, ki ga kupijo za lastno uporabo.

—t Žirovnike narodne pesmi so najcenejše pesmarice za šole. V zalogi »Učiteljske tiskarne« so 3 zvezki. Vsak stane samo 1 din.

—t ČIM VEČ ČLANOV ZADRUŽNI-KOV ima tiskarna, tem več ima ugleda v poslovnem svetu. Radi tega in da je res last slovenskega učiteljstva, zahtevamo, naj bo vsak zaveden učitelj tudi naš zadrudnik. — Na slabe gnotne razmere se ne smemo v tem primeru izgovarjati, saj lahko vplačujemo deleže v malih obrokih.

— Veliko izbiri učnih pripomočkov in učil za vse šole ima v zalogi Knjižarna Učiteljske tiskarne. Učila in knjige dobavljajo po najugodnejših pogojih.

— VSAK ORGANIZIRAN ČLAN je moralno obvezan prevzeti vsaj 1 delež Učit. tiskarne po 250 din; sreska učiteljska društva pa naj ves odvišen denar nalagajo v deležih ali vlogah.

—t UČITELJSKA TISKARNA je druga po velikosti v Sloveniji in lahko glede kakovosti dela tekmuje z vsako v državi.

Mladinska matica

—mm KNJIGE MLADINSKE MATICE so dotiskane. Ekspedicija se začne 1. oktobra in bo trajala do 8. za ljubljanske šole, ki pošljejo same po knjige, bodo te na razpolago v petek 1. oktobra popoldne. S knjigami bo odposlana tudi 1 številka novega letnika »Našega roda« z vsemi navodili za po-verjenike.

—mm O VIII. letniku »Našega roda« piše »Naš glas« od 1. avgusta. Obsega 320 strani in je ves bogato ilustriran. Med sotrudniki najdemo imena znanih lepovednih avtorjev, kakor so Fr. Bevč, A. Cerkvenik, Mara Husova, A. Irgolič, M. Klopčič, M. Kunčič, Ks.

Meško, Pastuškin, Iv. Pregelj itd. Pester je oddelek, ki je namenjen najmlajšim, in v katerem so sodelovali mnogi znani mladinski pisatelji, kakor Cv. Golar, M. Kunčič, J. Ribičič in drugi. List je redno objavljati tudi poučne sestavke pod zaglavjem »Doma in na tujem«. Med ilustratorji so zastopani nekateri priznani risarji: M. Gaspari, B. Jakac, Tone Kralj, Fr. Mihelič, N. Pirnat, Ksenija Prunkova, H. Smrekar itd. — Ob zaključku letnika moremo z veseljem ugotoviti, da se je »Naš rod« v zadnjem letu še znatno izboljšal, tako da je zdaj gotovo najlepši slovenski — pa tudi jugoslovanski — mladinski list. Pri tem je treba še pomisliti, da obenem z drugimi mladinskimi knjigami, ki jih izda vsako leto Mladinska matica, velja komaj din 22.50 na leto. Jugoslovansko učiteljsko združenje, ki izdaja list, sme biti upravičeno ponosno nanj. Uredil je tudi letošnji letnik Josip Ribičič.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—pev. Prihodnji pevski tečaj bo 15. 16. in 17. oktobra t. l. v Ljubljani; prostor javimo pravočasno. — Opozorjamo pevke in pevce, da dobro preštudirajo program. Moški zbor naj posebno dobro pregleda 13., 14., 15. in 16. stran »Roženice«. — V kratkem dobe vsi člani posebne okrožnice, v katerih bo navedeno vse naše nadaljnje delo. Ker so predvideni nastopi v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu, prosimo, da si člani uredijo svoje izvenšolsko delo tako, da bodo lahko obiskovali vse nadaljnje pevske tečaje in zborovske nastope.

—pev. Učiteljski pevski zbor sprejema nove člane z dobrimi glasovi — posebno so vabljeni basi.

—pev. Edicijo »Mladini« je naročilo že več tovarišev, a upamo, da jo bodo tudi drugi. Osem dvo in troglasnih mladinskih zborov s spremljevanjem klavirja ali harmonija dobite za znižano ceno 5 din. Besede so Levstikove, kompozicije pa pok. skladatelja E. Adamiča, ki je dobro poznal otroško dušo. Pesmi so primerne za razne šolske prireditve. Naročite jih takoj.

Šolski radio

—r 2. teden. V torek dne 5. okt. bo predaval g. Rafael Bačar: Obramba in zaščita našega živalstva. II.—III.

Zgodovinski razvoj zaščite. Zakaj ščiti-mo živali. Narodni parki, zaščitna ozemlja v Ameriki, Evropi in pri nas. Drugi načini ohranitve živalstva v prvotni obliki in vrstah. Društva za zaščito in obrambo živalstva. Literatura o tem vprašanju pri nas. Deklamacija pesmic o živalih. Oponašanje glasov zaščitnih ptic.

V petek dne 8. oktobra bo govoril g. Oskar Hudales: »Hmelj — Savinjanova sreča in nesreča. V predavanju bo v živih in privlačnih slikah nanašal vrsto zgodbic, ki opisujejo pridelovanje, sušenje in prodajo hmelja. II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo 3. oktobra ob 17. uri predavanje: Gospodarska navodila za kmetovalce in tržne cene.

Stanovska organizacija JUU Iz društev Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LAŠKO bo zborovalo in opravilo svoj občni zbor v sredo, 13. okt. 1937 ob 8. uri zjutraj v Zidanem mostu. — Dnevni red: 1. Otvoritev. 2. T. G. Masaryk (predava gov. Milan Mahkota). 3. Zapisnik. 4. Dopisi. 5. Poročila tajnika, blagajnika in revizorjev. 6. Proračun 1937/38. 7. Poročila o glavni in banovinski skupščini. 8. Slučajnosti. — P. S. Zborovanje smatrajte kot komemoracijo za pokojnim T. G. Masarykom, zato je udeležba dolžnost! Tov. blagajnik prosi zamudnike, da poravnajo članarino. Dolžnike še iz prejšnjih posl. let pa tem potom zadnjikrat opominjamo, da poravnajo zaostanke, ker sicer bomo prisiljeni podvzeti — nam sicer neljube — ostrejšje mere, in to brezpogojno!

— JUU — SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA zboruje dne 2. oktobra 1937. v dvorani Sokolskega doma v Murski Soboti ob 9. uri s sledečim dnevnim redom: 1. Komemoracija za Masarykom. — »Masaryk učitelj« (prof. Liška). — 2. Situacijsko poročilo. — 3. Poročila o skupščinah JUU v Ljubljani in Skoplju. — 4. Proračun za poslovno leto 1937/38. — 5. Slučajnosti. — Društvo prosi, da članstvo do zborovanja poravnajo članarino za leto 1936/37, v nasprotnem primeru smo prisiljeni, da izvajamo sklep članstva z dne 19. junija 1937. Pozivamo tovariše, ki niso člani društva, da prijavijo svoj pristop. — S tovariškimi pozdravi!

Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KOČEVJE ima svoj letni občni zbor v soboto, dne 16. oktobra t. l. točno ob 11. uri popoldne v ljudski šoli v Kočevju. Dnevni red: 1. Občni zbor — poročila društvenih funkcionarjev. — 2. Članarina za leto 1937/38. — 3. Poročila o skupščinah. — 4. Stanovske zadeve. — 5. Slučajnosti. — K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KOZJE naznanja, da se bo vršil občni zbor društva v soboto, dne 9. oktobra 1937. ob 10. uri popoldne v prostorih ljudske šole v Kozjem. Dnevni red: 1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Poročila podpredsednika M. Kosa. 3. Došli dopisi. 4. Referat tovarišice Anice Štukl: »Kaj pričakuje mladina od svojih slavnosti?« 5. Nove volitve upravnega in nadzornega odbora, stanovskega razsodišča in strokovnega odbora. 6. Slučajnosti in predlogi. — Eno uro pred pričetkom zborovanja naj bi bili navzoči vsi člani za sestavo kandidatnih list, ker morajo biti ob pričetku že sestavljene. — Moser Julijana, t. č. tajnika.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŠOŠTANJU javlja, da bo prvo letno zborovanje združeno z občnim zborom v soboto dne 9. oktobra t. l. ob 9. uri v Šoštanju s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila funkcionarjev o preteklem letu. 2. Poročila o banovinski in državni skupščini. 3. Poročila o Učiteljski tiskarni. 4. Naše delo v prihodnjem letu. 5. Slučajnosti.

Pozivamo vse novodošle in neorganizirane člane, da pošljejo svoje prijave še pred prvim zborovanjem. Brezposelni učiteljski abiturienti vabljeni. — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LITIJA bo zborovalo 3. soboto v oktobru, t. j. dne 16. oktobra 1937 v Ljubljani ob 9. uri (po prihodu 2. vlaka iz Zasavja) pri Mikliču. — Dnevni red: 1. Poročila o skupščini in funkcionarjev o tekočem delu v JUU. 2. Slučajnosti. — Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO KRANJ bo zborovalo dne 11. septembra t. l. v Kranju. Udeležba 53 članov.

Tov. predsednik Rant poda situacijsko poročilo.

Izčrpno je podala tov. Malenškova poročilo o banovinski skupščini. Po poročilu je bil sprejet sledeči sklep: »Naš rod« naj ostane v tej obliki in v taki izdaji kot doslej. Knjige naj izidejo v začetku šolskega leta.

Apel tovariša predsednika, naj pristopijo tovariši kot zadrudniki k Učit. tiskarni, je imel lep rezultat, saj je bila priglasna pola do zadnjega izpolnjena novih zadrudnikov. Tako bo res Učiteljska tiskarna postala stanovsko podjetje, ker bodo njeni zadrudniki skoraj izključno le učitelji.

Ker je z novim letom v rabi Breznik-Ramovšev pravopis, predlaga tov. Kus, da se za prihodnje zborovanje povabi kakega slavista, ki bo učiteljstvu podal smernice za pouk in rabo pravopisa.

Nato poda tov. predsednik poročilo o državni skupščini. Imenitno poročilo je učiteljstvo z velikim zanimanjem sprejelo, posebno še, ker se je pričelo, da ni bila skupščina taka, kakor so jo popisovali razni časopisi.

Sledilo je tajniško poročilo, ki ga je podal tajnik tov. Kus. Glede pevskega zbora se sklene, da se bo skušalo pri sreskem društvu ustanoviti to važno panogo v tekočem šolskem letu.

Tov. Škodlarjeva poda blagajniško poročilo ter proračun za prihodnje poslovno leto. Poročilo se vzame na znanje.

Nato je predaval tov. Rape o stvarnem pouku v osnovni šoli.

Zborovanje je bilo lep dokaz stanovske zavesti in se je nadvse zadovoljivo končalo. F. Rant, preds. Kus Viljem, tajnik.

Novosti na knjižnem trgu

DOBOVOLJCI KLADIVARJI JUGOSLAVIJE

S posebno akademijo v Ljubljani in Mariboru sta izročili »Sreski organizaciji vojnih dobrovoljcev« to važno zgodovinsko delo javnosti. Prvi izvod knjige »Dobrovoljci kladivarji Jugoslavije« je bil izročen materi dobrovoljca, ki je padel v borbi za Jugoslavijo. In priznati moramo, da smo dobili s to knjigo važen zgodovinski doprinos k pravilnemu gledanju na vse borbe za našo narodno osvoboditev. Kaj vse so naredili, koliko so žrtvovali vojni dobrovoljci za svobodo naše domovine, more prečiniti le oni, ki je temeljito preštudirali literaturo o dobrovoljskem pokretu. Toda prav v pogledu te vrste literature smo občutili Slovenci veliko vrzel. Če izvezemo Pivkove knjige, ki se nanašajo le na italijansko fronto, Jelenčev »1912 do 1918« in nekaj časopisnih člankov, nismo dosegli imeli dela, ki bi nam nudilo vsaj površen pregled vsega onega, kar so ustvarili naši vojni dobrovoljci. Z izdajo knjige »Kladivarji Jugoslavije« je vsaj delno zamašena ta vrzel naše književnosti.

Nova knjiga o dobrovoljcih, ki obsega nad 800 strani, nam po 20 letih opisuje trpljenje in doživljanje, prizadevanja in borbe onih največjih idealistov, ki so bili pripravljeni žrtvovati prav vse za svobodo domovine.

Obširen, pregleden in izčrpen pregled razvoja dobrovoljskega gibanja in borb za svobodo našega naroda nam podaja v uvodu knjige dr. Ernest Turk. Daleč nazaj poseže pisec, tja do prvih bojev na Kosovem polju, prehaja do Karadord in vseh onih, ki so se skupno z njim prostovoljno borili proti nasilju in tiranstvu, omenja vse obupne upore in podvige raznih borcev proti Turkom in prehaja do svetovne vojne, ko se je dobrovoljski pokret spremenil v mogočen val, ki je mnogo pripomogel do končne zmage nad zatiralci našega naroda — pripomogel narodu do osvobodjenja.

Razni avtorji, vsi dobrovoljci, katerih prispevki so zbrani v tej knjigi, opisujejo svoje doživljanje, svoja prizadevanja in borbe, žalostne pa tudi vesele trenutke med svetovno vojno in v dobrovoljskih legijah. Na vseh bojiščih so se borili ti junaki, ves svet so prepotovali, mnogo videli, še več doživeli, mnogo so pretrpeli, še več žrtvovali, a izvajali so končno zmago. Vse to so popisali, vse to je priobčeno v tej knjigi. Če so nekateri opisali svoje občutke in doživljanje nekoliko spretneje, drugi s trdo roko, to ne kvari celotnega vtisa, ki ga naredi knjiga »Kladivarji« Jugoslavije na čitatelja.

Ce že pišemo o tem delu, ne moremo mimo dejstva, da je zastopanih v njem 8 piscev iz učiteljskega stanu, katerih prispevki so prav dobri. So to naši tovariši Belšak Ljudevit, Engelsberger Viktor, Gole Jože, Jeras Josip, Kozak Josip, Laharnar Ivan, Prinčič Edvard in Sardoč Adam. Mnogo je sicer še učiteljev, ki so bili dobrovoljci, a niso tu zastopani, toda to nam je zadostno potrdilo, da je bil prav učiteljski stan v tem pokretu precej dobro zastopan.

Omeniti moramo še krasno opremo in lep tisk knjige, kar je oboje oskrbela »Učiteljska tiskarna«. Knjiga je kljub svoji obsežnosti in lepi opremi zelo poceni, saj stane le 145 din in jo zato učiteljstvu najtopleje priporočamo.

—k Pravni svetovalec. Drugi del te knjige, ki jo je izdala Umetniška propaganda, obsega dve deli, in to: Dr. Srečko Goljar: Kmet-ska zaščita, in dr. Rado Kušej: Zakonsko pravo v predhodnem načrtu državlanskega zakona na kraljevino Jugoslavijo. Prvo delo je razdeljeno v XIII. poglavij, in sicer: I. Krog zaščitnih oseb, II. Potrdilo o zaščiti, III. Krog zaščitnih dolgov, IV. Kmet-porok, zadolžnik, V. Vsebine obvez. Način poravnave upnikov, ki niso denarni zavodi, VI. Usoda zemljiških kupčij izpred 20. aprila 1932. VII. Zasebne in javne listine o dolgovih. VIII. Zavarovanje. Zamude, Sodni postopek. IX. Način poravnave terjatev zavarovalnic in raznih ustanov. X. Razmerje dolžnikov napram denarnim zavodom. XI. Razmerje med staro in novo zaščitno zakonodajo. XII. Zaključna beseda, XIII. Pregled zakonodaje o zaščiti. — Drugo delo je natis štirih predavanj v ljubljanskem Radiu, in to: Današnje pravno stanje. — Zaroka, oklici in zakonski zadržki po predhodnem načrtu. — Oblika in učinki poroke in ločitev zakona. — Razveza zakona (razporka). — Pravni svetovalec, posebno tak, ki vsebuje najvažnejše, danes veljavne odredbe, je zelo dobrodošel vsakomur in bo dobro služil tudi učiteljstvu, ki je večkrat v položaju, da mora iskati razne pravne nasvete če hoče prav svetovati ljudstvu. — Zakonsko pravo je izšlo tudi v posebni knjigi. — Obe knjigi se dobata tudi v Učiteljski knjižarni.

—k Pouk iz obrti in industrije za III. in IV. razred meščanskih šol. Napisal Marijan Markovac. Zagreb 1937. Cena vsaki knjigi 24 din. Prva knjiga ima 110 strani in vsebuje opise vseh vrst obrti in industrije, kakor tudi pridobivanje raznih surovin. Za IV. razred meščanskih šol je napisal pisec pod istim naslovom 96 strani obsegajočo knjigo, ki nadaljuje snov prve knjige in prehaja v tvarinoznanstvo. Obe knjigi, ki sta namenjeni meščanskim šolam, bosta pa lahko služili kot priročnika učiteljstvu, ki poučuje na obrtnih in kmetijskih nadaljevalnih ter tudi v višjih narodnih šolah.

—k Južna Srbija. Uredil prof. Bogoljub Krejčik. Izdal Savez Sokola kraljevine Jugoslavije. — Beograd 1937. Knjiga predstavlja zbirko člankov raznih avtorjev, ki obravnavajo zgodovinska, kulturna, gospodarska, nacionalna, sociološka in razna druga vprašanja Južne Srbije. Knjiga je zelo zanimiva, opremljena tudi z mnogimi slikami in predstavlja nov vir za vsestransko proučevanje naše domovine.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5 —

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Start trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.